

er en Illusion; men lad os gaa ud fra, at det ingen Illusion er, saa modarbejder man det jo hvad enten vi gaa den Vej, vi ere gaaede, eller man indskrænker sig til at gaa den Vej, som Loven af 1856 anviser, eller som det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds gaar. I begge Tilfælde gaar det ud over det frie Fattigvæsen. Thi hvad er det, der modarbejder det frivillige Fattigvæsen? Det er, at det Offentlige organiserer det. Naar Staten organiserer det frivillige Fattigvæsen, saa sker der to Ting, for det Første, at Private ikke organiserer det, idet de sige: det behøve vi ikke at gjøre, thi det er jo organiseret, og for det Andet, at de Private ikke indskyde Penge i Kassen, fordi de ingen Interesse have for den. Naar man selv organiserer et frivilligt Fattigvæsen et eller andet Sted og tager sig ivrig deraf, kan man maasse faae sine Venner og Bekjendte til at indskyde Penge i Kassen, navnlig naar man selv er Medlem eller Bestyrer af Kassen. Men naar Staten tager sig deraf og organiserer den private Fattighjælp — ja det er et høist mærkværdigt Begreb, jeg veed ikke, hvorledes jeg skal betegne det — saa er der Ingen, der bryder sig stort om at indskyde Penge deri, thi Folk have naturligvis ingen særlig Interesse derfor. Saasnart vi lade Staten organisere det frivillige Fattigvæsen, modarbejde vi det, det kan ikke negtes, og det maa altsaa indrømmes, at de ærede Medlemmer for Aarhus Amts 2den Valgkreds og Viborg Amts 5te Valgkreds og vi Ulesammen-aaledes modarbejde det frivillige Fattigvæsen, jeg tager mig det ikke saa nær; thi jeg tror, det er Noget, som er ligt med Nul, vi modarbejde. Men i at gjøre det Fortræd ere vi ganske enige. Forskjellen ligger kun deri, at medens vi modarbejde det frivillige Fattigvæsen, sørge vi for, at der bringes noget Andet tilveie, medens de Andre modarbejde det frivillige Fattigvæsen og ikke sætte noget Andet i Stedet. Deri ligger Forskjellen, jeg nævner det kun, for at det skal komme til at staa ganske klart for de ærede Medlemmer. Jeg skal i øvrigt indrømme det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds, at § 5 i vort Forslag er det svageste Punkt, og det ærede Medlem sagde i saa Henseende Noget, som forekom mig at være ganske rigtigt. Det ærede Medlem sagde, at §§ 3 og 4 være slemme, men kunde til Nød gaa; medens § 5 var ganske utaaalig, fordi man derved har blandet to Ting sammen i Loven, nemlig den private og den offentlige Hjælp. Jeg indrømmer det, jeg taler jo kun i mit eget Navn, og derfor har jeg Lov til at sige meget Mere end den ærede Ordfører, og jeg skalde ikke græde, om § 5 gif væk, thi jeg giver ikke Noget for det frivillige Fattigvæsen. Jeg tænker mig, at det, der har bevæget de andre Forslagsstillere til at tage § 5 op, er Bevidstheden om, at der for Diebliffet ikke er saadanne Kasser som de i §§ 3 og 4 nævnte allevegne omkring i Kom-

munerne, og at der maa være Noget, der kan bøde paa det i Overgangstiden. Jeg skal imidlertid ubtale, at vi ere tilbøjelige til med største Beredvillighed at tage mod enhver Beilebning, navnlig naar den kommer under en saa behagelig Form som fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds, og rette os derefter. Derimod kan jeg ikke være enig med det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds, naar han mente, at det hverken vilde være til Nytte for Fordelingen eller for de Fattiges Forsørgelse i de enkelte Kommuner. Na, jeg tror, at kunde det ærede Medlem bevise, at det ikke vilde være til Fordel for Kommunerne at blive af med en stor Del af Fattigskattebyrden, og at det ikke vilde være til Fordel for Kommunerne at kunne faae deres Fattige-hjulpne, uden at det medførte en Forsørgelse af den kommunale Fattighjælp, saa vilde hans Forslag ganske vist være ligesaa godt som vort, og han vilde da have stor Udsigt til at gaa af med Seiren, men det tror jeg ikke, at det skal lykkes det ærede Medlem at bevise. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds ønskede en anden Bestemmelse i § 4 med Hensyn til Maaden, hvorpaa det skulde afgjøres, om den Bedkommende var doven eller driffældig, og om hvad Følgen deraf skulde være. Jeg skal meddele det ærede Medlem, at hele Bestemmelsen om Dovenskab og Driffældighed og alle Byderne og Lasterne egentlig er saaledes ment, at der kun er tænkt paa de Tilfælde, i hvilke Sagen er notorisk, at det var saa klart og fuldstændig konstateret, og at der ingen Grund kunde være til en nyere Underfølgelse (Singer s. l. v. Notorisk Dovenskab?). Ganske vist Dovenskaben gjør det Hele noget vanskeligt; det ærede Medlems Bemærkning har virkelig en ikke ringe Betydning, og jeg vilde for mit Bedkommende meget gerne lade denne Bestemmelse falde væk. Jeg skal ogsaa indrømme det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds, at Bestemmelserne bedst lade sig anvende paa Landet, men i Byerne vilde de dog ingenlunde være uden Betydning. Vi have jo i Lovforslagets første Paragraf givet fuldstændig Bemyndigelse til at dele Byerne i saa mange og saa smaa Kredse, som man vil, i Gade for Gade, om man vil anse det for hensigtsmæssigt, og i Gaden kender man dog i Reglen nogenlunde Beboernes Forhold og ogsaa hvem, der ere dovene. Smidler tid er Forslaget, som fremkom fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds bedre, det indrømmer jeg. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds var betænkelig ved Nr. 6 i anden Paragraf, som gaar ud paa, at der skulde stiftes Kasserne Indtægter fra offentlige Stiftelser. Det undrer mig i høj Grad, at dette kunde gjøre det ærede Medlem saa betænkelig; det er jo Noget, vi allerede kjende. At det er Noget, som naturligvis er rigtigt, for saa vidt Stiftelsernes Fundatfer hjemle Saabant, tvivler det ærede Medlem jo ikke om, men at der